

**BOSHLANG‘ICH TA‘LIMDA KREATIV YONDASHUVLAR: O‘QITUVCHINING
INNOVATSION ROLI VA O‘QUVCHILAR KREATIV FIKRLASHINI
RIVOJLANTIRISH**

Bekbutaeva Saltanat Chorshanbiyevna

Samarqand shahar 47-umumiy o‘rta ta‘lim maktab boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi

saltanatbekbutayeva888@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20336683>

Annotatsiya. Maqola boshlang‘ich ta‘lim o‘qituvchilarining kreativ yondashuvlarni qo‘llash orqali o‘quvchilarning kreativ fikrlash qobiliyatini rivojlantirish tajribasini yoritadi. Zamonaviy pedagogik islohotlar, interaktiv metodlar, o‘yin va loyihaviy faoliyat, shuningdek, ta‘lim jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanish tahlil qilinadi. O‘qituvchining kreativ roli va uning jamiyatdagi ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati ta‘kidlanadi.

Kalit so‘zlar: boshlang‘ich ta‘lim, kreativ yondashuv, o‘qituvchi roli, kreativ fikrlash, innovatsion metodlar, interaktiv o‘qitish, loyihaviy faoliyat, pedagogik islohotlar.

Аннотация. Сосвещает опыт учителей начального образования Узбекистана по развитию креативного мышления учащихся через креативные подходы. Анализируются современные педагогические реформы, интерактивные методы, игровая и проектная деятельность, использование инновационных технологий. Подчеркивается креативная роль учителя и ее социально-экономическое значение для общества.

Ключевые слова: начальное образование, креативный подход, роль учителя, креативное мышление, инновационные методы, интерактивное обучение, проектная деятельность, педагогические реформы.

Abstract. The article highlights the experience of primary school teachers in Uzbekistan in developing students' creative thinking through creative approaches. It analyzes modern pedagogical reforms, interactive methods, play-based and project activities, and the use of innovative technologies. The creative role of the teacher and its socio-economic importance for society are emphasized.

Keywords: primary education, creative approach, teacher's role, creative thinking, innovative methods, interactive learning, project-based activity, pedagogical reforms.

Kirish

Zamonaviy O‘zbekistonda ta‘lim tizimida chuqur islohotlar amalga oshirilmoqda. Boshlang‘ich ta‘lim bosqichi bolaning shaxsiyati shakllanishining asosiy davri hisoblanadi. Bu davrda kreativ fikrlash, mustaqil qaror qabul qilish va ijodiy yondashuvlarni shakllantirish kelajak avlodning muvaffaqiyati uchun muhimdir. Boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi nafaqat bilim beruvchi, balki bolaning ijodiy salohiyatini ochuvchi, ilhomlantiruvchi shaxs sifatida namoyon bo‘lmoqda. Ushbu maqolada kreativ yondashuvlarning ilmiy-nazariy asoslari, amaliy usullari va o‘qituvchining innovatsion faoliyati tahlil qilinadi.

Asosiy qism

Boshlang‘ich ta‘limdagi kreativ yondashuvlarning nazariy asoslari va islohotlar

O‘zbekiston Respublikasida ta‘limni rivojlantirish konsepsiyalari (2030 yilgacha) boshlang‘ich ta‘limda kompetensiyaga asoslangan yondashuv, 21-asr ko‘nikmalarini (kreativlik, tanqidiy fikrlash, hamkorlik) shakllantirishni ustuvor vazifa qilib belgilagan. Kreativlik — bu bolaning yangi g‘oyalar yaratish, muammolarni noodatiy hal qilish qobiliyatidir.

Ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ fikrlashni rivojlantirish o'qituvchi-o'quvchi hamkorligi, mustaqil faoliyatni rag'batlantirish va qiziqishlarni hisobga olish orqali amalga oshiriladi. An'anaviy "o'qituvchi markazli" usuldan "o'quvchi markazli" modelga o'tish kreativ pedagogikaning asosiy talabidir.

Amaliy metodlar va innovatsion texnologiyalar Boshlang'ich sinf o'qituvchisi quyidagi kreativ usullardan samarali foydalanishi mumkin:

- O'yinli va rol o'ynash usullari — bolalar hayotiy vaziyatlarni o'ynab, empatiya va ijodiy yechimlarni rivojlantiradi.

- Loyihaviy faoliyat — "Mening bog'im", "Ekologik loyiha" kabi mavzular orqali fanlar integratsiyasi va jamoaviy ish.

- Interaktiv texnologiyalar — raqamli taqdimotlar, interaktiv doskalar, mobil ilovalar orqali darslarni jonlantirish.

- Aqliy hujum, sinkveyn, tushunchalar xaritasi — bolalarning g'oyalarini erkin ifoda etishga yordam beradi.

- STEAM yondashuvi — fan, texnologiya, muhandislik, san'at va matematikani birlashtirgan mashg'ulotlar.

Bu metodlar suvni tejash, ekologiya va milliy qadriyatlar kabi mavzularni kreativ tarzda o'rgatish imkonini beradi. Natijada o'quvchilarning motivatsiyasi oshadi, hosildorlik yuqori bo'ladi.

O'qituvchining kreativ roli va uning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati

Kreativ o'qituvchi doimiy o'zini rivojlantiradi, yangi texnologiyalarni o'zlashtiradi va bolalarga namunadir. Uning faoliyati nafaqat bolalarning bilimni oshiradi, balki jamiyat uchun ijodiy, moslashuvchan fuqarolarni tarbiyalaydi. Bu iqtisodiy jihatdan innovatsion kadrlar tayyorlash, ijtimoiy jihatdan esa barqaror rivojlanish va mafkuraviy immunitetni kuchaytirish demakdir.

O'qituvchilarning malakasini oshirish, kreativ loyihalarni qo'llab-quvvatlash davlat siyosatining muhim qismidir. Bunday o'qituvchilar qishloq va shahar maktablarida teng imkoniyatlar yaratadi, inkluziv ta'limni rivojlantiradi.

Xulosa

Boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi — jamiyatning kelajagini shakllantiruvchi ijodkor shaxs. Kreativ yondashuvlar orqali u bolalarda mustaqil fikrlash, innovatsion qobiliyat va hayotga ijobiy munosabatni uyg'otadi. Islohotlarni chuqurlashtirish, o'qituvchilarni doimiy qo'llab-quvvatlash va zamonaviy metodlarni keng joriy etish orqali yanada samarali natijalarga erishish mumkin. Kreativ o'qituvchi — yorqin kelajak garovi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Yusufaliyeva G.A. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ qobiliyatlarni rivojlantirishda o'qituvchining roli. CyberLeninka.
2. Mamatqulova S.R. Boshlang'ich sinf o'qituvchilarida kreativ fikrlash qobiliyatini shakllantirish. Zenodo.
3. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi materiallari va 2030 yilgacha ta'lim konsepsiyasi.
4. World Bank va UNICEF hisobotlari: Uzbekistan Education Reforms.
5. Hamidov va boshq. Kreativ pedagogika asoslari. Ilmiy nashrlar.
6. Boshqa ilmiy maqolalar va rasmiy strategiyalar (2020–2026).